אלו טרפות פרק שלישי חולין

נ.

ולדידן מיפסתם נמי לא סתים. בתמיה. לדידן בני בבל נהי דלא אכלי ליה להכי מיהא מחזקינן ליה בחלב טהור להיות סותם. שמע מינה ההיא דפליגי ביה בני מ״י ובני בבל קרי ליה רב נחמן בר יעקב קרי לאקשתא ומבפנים לעוגל קרי לאייתרא מבל[ב] ובדאייתרא פליגי כדמפרש ואזיל: **דאקשתא כולי עלמא לא פליגי.** דבין לבני בבל ובין לבני מערבא אסור לאפילו רבי עקיבא דאמר לעיל (דף מט:) תותב קרוס ונקלף אסור דהאי נמי לתותב דמי שאינו מחובר אלא באמצע הקשת שקורין פיסט״ל: **כי פליגי דאייתרא.** בני בבל סברי לה כר׳ ישמעאל דאמר (שם) כל קרוס ונקלף חלב טמא הוא והאי נמי קרוס ונקלף הוא ובני מערבא כר׳ עקיבא דבני תותב קרוס ונקלף והאי לאו תותב הוא: **איכא דאמרי דאייתרא כולי עלמא [לא פליגי] דשרי.** דכר׳ עקיבא סברי להו: **כי פליגי דאקשתא.** מאן דאסר סבר תותב הוא ומאן דשרי סבר כיון דמחובר במקצת לאו תותב הוא. והאי לישנא נמרא לא מתוקמא מילתיה דרב נחמן דכיון דבאקשתא דפליגי ביה אמר רב נחמן דקתים (שם) כ״ש דאייתרא דבולהו שרו ואם כן מאן לא קתים ודרב נחמן אלישנא קמא והכי משמע דלישנא קמא דלאמרינן במקום שנהגו (פסחים דף נא.) כי אתא רבה בר בר חנה אכל דאייתרא עול לגביה רב אויא וכסייה מן קמיה משום דבני בבל אסרי לה. ולדידן תרוויהו אסירי דכתב בני בבל גרריין דאתן בני גולה אתן וכלישנא קמא ולחומרא דבל היכא דאיכא תרי לישני בגמרא אי מידי דאוריתא הוא זיל לחומרא ובדרבנן זיל בתר בתרא: **כי הא.** לישנא קמא קאי: **רבי אמי.** מערבאה הוא ואמר מקמלין ונוטלין ממנו מעט למעלה מההיא דאייתרא מפני שחלב הקרב שוכב עליו ואוכלין השאר: **מחסס.** לשון (דברים כה) לא תחסום. מגמגם: **בבלאה אם.** שנהגו בו איסור: **גוס.** תמוך עד שיקרו כולו והשלך. גוס כמו גוממנו עם השופי לקמן (דף לב:): **ליחה.** מבפנים היא: **שיקא דמטייא.** גליד״מ ומדוקה בהן מבפנים ומוציאין אותה מהם בדוחק: **גמירי חבריא דרבי אבא מרבי אבא.** הא שמעתא לקמן דרבי אבא בריה דרבי חייא ולאו הייגו רבי אבא קמא: **כל שלשה ימים הראשונים.** של אבלות: **בא ממקום קרוב.** אם לא היה אחד מן האבלים בבית והיה במקום קרוב בתוך מהלך יום אחד ורחוי הוא לבעת בו ביום אע״פ שלא ידע אל אבלות עליו ובלבד שיבא בתוך שלשה ימים ומונה אבלותו מיום ראתן: **אמר מאן דהוא.** אחד מן התלמידים ולא היו זכורין אלו שקידרו הגמרא מי הוה: **אזי ואיסר.** לאדעא דיסרא לאתריה דרבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא: **ואגמרה.** לשמעתא: **אגמרה.** אגמרה ואגמרה משמיה ג[אי אמר הלכה כר׳ שמעון או לא: **ואין הלכה כרבן שמעון** [כ״ג]. הש״ס קא פסיק לה: **מקיפין בבני מעיים.** אם נמצאו נקובים ואין אנו יודעין אם קודם שחיטה ואם לאחר שחיטה אין מראיהן שוין כשרה דבידוע שנאחר שחיטה היה: **ממשמש בהן.** ממשמש בהן בנקבים האחרים[ד] ונהפכו למראה אחד: **ואדמו.** ואכשרה: **מגא לך פה.** שידעת לעשות חכמה זו: **אמ״ל.** מעצמי הבינותי דאמינא כמה ידי ממשמשות בנקבין קמאי מקמי דליתי קמיה דמר: **כר׳ יוחנן.** בכל מילי. לישנא אחרינא רבי יוחנן חכים בערבות דאמרינן לקמן שדר ליה שמואל תריסר גמלי פפיקי דטריפת בפרק גיד הנשה (לקמן דף לה:): **מקיפין כריאה.** היכא דליכא למיתלי בטבחא: **ערוגה.** דופן הריאה ימיני או שמאלי: **מדקה לדקה.** אפילו בהמה אחרת דוגמתה. לישנא אחרינא מגסה לגסה מאומה לאומה ומדקה לדקה מאומה לאומה וזאת נראית לי שאין מקילין כל כך: **מקיפין בקנה.** אם נמצאת פסולה ה[לאחר זמן או קדורה כאיסר: **נאוסה חוליא.** לענין קדורה כאיסר נקט לה. חוליא שלא בטבעת בטבעת אחת אין עוגל כאיסר וקודרין עוד אחרת נאותה חוליא עצמה ומקיפין: **כר חוליא.** הוא קליפות הקנה מן הצדדין ומתחתיה שרגועות הבשר אחרת לחלבי הבטבעות ואף התוך הולך ודק מעוביו מאמצעיתו ולצדדין לכאן ולכאן על פני כל הקנה: **מחוליא לכר חוליא.** ממקום עוביה של זו למקום קליפותה של זו: **חלחולת.** היא כרכשא בעברי״א: **מעמידות.** קומתות אותה שהרי אדוקה בהן: **מקום הדבק.** שהיא דבוקה בירכים: **ברוכו.** אפילו נקדר ונטל דופנה עליון או תחתון ה[ברוכו כשהה שאין דרך הריעי היולא דרך הנקב לאחור לאחוריו וליפול לתוך חלל הגוף מפני ד[שמקום דחוק הוא השדרה מלמעלה ועצמות האליה שקורין הנקש״ם ה[ומכאן ולמטה הן מתוברין בחסחוס: כוקי

כי פליגי דאייתרא. ההיא דפסחים פרק מקום שנהגו (דף נא.) כי סליק רבה בר בר חנה אכל דאייתרא מיתוקס כי האי לישנא: **דאייתרא** כולי עלמא לא פליגי דשרי. ולהאי לישנא מפרש מילתא דרב נחמן בגיסותא דאינהו מיכל קא אכלי ליה השתא לדידן דלא אכלינן אפי׳ סותם אינו ולא כפירוש הקונטרס דפירש דלהאי לישנא בתרא לא מתוקמא מילתיה דרב נחמן: **אפילו** ביום שביעי בא ממקום קרוב מונה עמהם. לכאורה היה נראה דיום שביעי לאו דוקא אלא בגילה של שביעי דאכתי לא פסק אבלות מייהו דאי ביום השביעי הא מקלת היום ככולו ואין שייך לומר מונה עמהם ומיהו אפילו ביום שביעי ממש אירי דבמועד קטן (דף כב.) מוקי לה כשעדיין המתמיס אללו דאכתי קאי באבלותיה עד שילכו להם: **מדקה** לדקה ומגסה לגסה. פירש רבינו חננאל ו[מסתמא מגסה דקה לגסה דקה להקל דאי כאותא ואומא הוה ליה למימר קטנה וגדולה כדאמר רבי יהודה גבי כרם: ואחיהו

ולדידן מיסתם נמי לא סתים אדאקשתא כולי עלמא לא פליגי דאסיר כי פליגי דאייתרא איכא דאמרי דאייתרא כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי דאקשתא כי הא דאמר רב אויא אמר רבי אמי מקמצין וכן אמר רבי ינאי משום זקן אחד מקמצין אמר רב אויא הוה קאימנא קמיה דרבי אמי קמצו והבו ליה ואכל שמעיה דרבי חנינא הוה קאי קמיה דרבי חנינא א״ל קמוץ הב לי דאיכול חזייה דהוי קמחסם אמר ליה בבלאה את גום שדי תניא ו[רשב״ג אומר בני מעיין שניקבו וליחה סותמתן כשרה מאי ליחה אמר רב כהנא שירקא דמעייא דנפיק אגב דוחקא ז[גמירי חבריא דרבי אבא מרבי אבא ומנו רבי זירא ואמרי לה חבריא דרבי זירא מר׳ זירא ומנו רבי אבא ז[(אמר רבי אבא) בריה דרבי חייא בר אבא הבי אמר ז[(רבי חייא בר אבא אמר) רבי יוחנן הלכה כרשב״ג בטרפה והלכה כרבי שמעון באבל הלכה כרשב״ג בטרפה הא דאמרן כרבי שמעון באבל מאי היא ח[דתנן ט[כל שלשה ימים הראשונים בא ממקום קרוב מונה עמהן ממקום רחוק מונה לעצמו מכאן ואילך אפילו בא ממקום קרוב מונה לעצמו רבי שמעון אומר אפילו ביום השביעי בא ממקום קרוב מונה עמהן אמר י[מאן דהוא איזכי ואיסק ואגמרה לשמעתא מפומיה דמרה כי סליק אשכחיה לרבי אבא בריה דר׳ חייא בר אבא א״ל אמר מר הלכה כרשב״ג בטרפה א״ל הא אין הלכה אמרי כרבי שמעון באבל מאי א״ל פלוגתא נינהו דאיתמר רב חסדא אמר הלכה וכן אמר רבי יוחנן הלכה ורב נחמן אמר אין הלכה כ[ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל בטרפה ל[והלכה כרבי שמעון באבל מ[דאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל אמר רב שימי בר חייא נ[מקיפים בבני מעיים הנהו בני מעיים דאתו לקמיה דרבא אקפינהו ולא אידמו אתא רב משרשיא בריה ס[ו[ממשמש בהו ואידמו אמר ליה מנא לך הא אמר ליה כמה ידי ממשמשו בהני מקמי דליתי לקמיה דמר אמר ליה ע[חכים ברי בטרפות כרבי יוחנן רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו י[מקיפים בריאה אמר רבא לא אמרן אלא באותה ערוגה אבל מערוגה לערוגה לא והלכתא ק[אפילו מערוגה לערוגה מדקה לדקה ומגסה לגסה אבל לא מגסה לדקה ולא מדקה לגסה אביי ורבא דאמרי תרוייהו ר[מקיפין בקנה אמר רב פפא לא אמרן אלא באותה חוליא אבל מחוליא לחוליא לא והלכתא ש[אפילו מחוליא לחוליא ומבר חוליא לבר חוליא אבל לא מחוליא לבר חוליא ולא מבר חוליא לחוליא אמר זעירי חלחולת שניקבה כשרה הואיל ויריכים מעמידות אותה וכמה אמר רבי אילעי אמר רבי יוחנן מקום הדבק ברובו ת[שלא במקום הדבק במשהו אמרוה רבנן קמיה דרבא משמיה דרב נחמן ת[אמר לאו מי אמינא לכו לא תתלו ביה בוקי

מסורת הש״ס

א) [מיסמתא פ״ג ה״ה מ״ק כב.], ב) [מ״ק שם ע״ש], ג) [מ״ק לימא], ד) [שם לימא], ה) [פ״ל דתניא], ו) מ״ק כא.; ז) [ביצה כז. מ״ק כב. נדה מח.], ח) [מ״ק שם ושם נמנון], ט) [לעיל מח:], י) [כ״ב ז. קנא. ע״ז לו:], כ) כס״ל: חלב, ל) כס״ל: האמרוים, מ) [תוכות לאחר זמן משולב הנה קלת ובפרש״י שעל הרי״ף ליתא], נ) ל״ל עד ריטו. רש״ל.

לעזי רש״י

פישט״א. שיא (המקום המרוחק ביותר מהיתר בקשת, שצורת הקיבה מהוויה). גלדי״א [גלדיי״א]. ליחה. שבחיי״א [טבחיא״ח]. חלחולת. הנקא״יש [הנקי״ש]. ירכים.

מוסף רש״י

מונה עמהן. עם האבלים שבאותו מקום, הואיל דבמקום קרוב היה ויכול לבא בתחלת האבלות, משכינן ליה כמו לאחר דאיכא מונה אלא כי ימים עם אחר אבלים (מו״ק כא.). מונה לעצמו. שכבר שלימין (שם). אמר מאן דהוא. אחד מן התלמידים, מי שהיא ולא ידע שמו (ביצה כז. מקיפין. מקרבן זו אצל זו (ביצה לב.). אקפינהו. שתקריב זו אל זו ומעיין אם דומות (קדושין מ. נדה עא.). מקיפים בריאה. אם יש בה נקב וספיקה אם קודם שחיטה או לאחר שחיטה מקיפין כמו שאמרנו בבני מעים (הפרדס עמ׳ קמה). מקיפים בקנה. שאם נפסק רוחי ואין ידוע אם קודם שחיטה או אחר שחיטה, מציאין קנה ומתאמן לומר, אם דומה לזה ודאי לאחר שחיטה נפסק ואם לאו אמרינן קודם שחיטה נפסק וטריפה (שם). ומבר חוליא. זהו הבשר שבין חוליא לחוליא שמתחברת בטבעת לשטה, ואחיזו חוליא עצמה זהו זיל של קנה שנראה בטבעת דהיינו הטבעת עצמה (שם).

שיטה מקובצת

א) אתא רב משרשיא בריה משמיה דהו ואידמו: ב) ואגמרה לשמעתא מפומיה: ג) אי אמר הלכה כריש אי לא. וע״ב נ״א בס״ר אי אמר הלכה כר״ש או לא) לא אי כרבן שמעון: ד) מפני שבמקום דחוק הוא: ה) שקורין הנקאש מכאן ומכאן ומלמטה הן מחוברין: ו) פי׳ רבינו חננאל מבהמה דקה:

ז) נראה דע״ל לא לאחר לאין הלכה כרבן שמעון.

עין משפט נר מצוה

קכו א ב מיי׳ פ״ז מהל׳ מאכלות אסורות הלי׳ ו ופ״ט מ״ב סמג עשין סג טוש״ע יו״ד סי׳ סד סעיף יד ויסתום מח סעיף ח):

קכח ג מיי׳ פ״ו מהל׳ שחיטה הל״ד סמג שם טוש״ע יו״ד סימן מו סעיף ח:

קכט ד מיי׳ פ״ז מהל׳ מאכל הל״ד סמג עשין כ טוש״ע יו״ד סי׳ שנה סעיף ח:

קל ה ו מיי׳ פ״ו מהל׳ שחיטה הל״ד ע טוש״ע יו״ד סי׳ לא סעיף ח:

קלא ז ח מיי׳ פ״ז מהל׳ שחיטה הל״ב יג סמג עשין סג טוש״ע יו״ד סימן לו סעיף ה:

קלב ט י מיי׳ פ״ג מהל׳ שחיטה הלכה כה טוש״ע יו״ד סי׳ לד סעיף ט:

קלג כ מיי׳ פ״ו מהל׳ שחיטה הל״ז סמג עשין סג טוש״ע יו״ד סי׳ מו סעיף ה:

רבינו גרשום

גילוי אוסר בדבש משום גילוי: ולא ידענא הי מיניהו כלומר ולא ידענא הי סתים הי לא סתים אי חימצא אי בר חימצא: אינהו מיכל אכלי. כלומר בארץ ישראל: דאקשתא כולי עלמא לא פליגי דאסיר. כלומר חלב שעל גבי הקיבה יש בו שעשוי כקשת ויש עליו חלב שעשוי כיתר כחיצים פשוט: כי פליגי דאיתר׳ כלומר דבבל ודארץ ישראל ודהו חימצא דבבל לא סתים כדרב הונא בר חיננא ורב הונא בריה דרב נחמן דאמרי חימצא לא סתים: ע״ז ויפה כח הבן מכח האב לענין שבועה שמי שחייב לחברו מנה ושטר בידו של מלוה אין צריך שבועה ובלא שבועה פורע חובו ואם מת לוה אין יכול לפרוע חובו מן היתום אלא בשבועה שהבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה): כי פליגי דאקשתא כמו קשת. טעם אחר כמו ניול בלשון לעז וזהו חימוצא: מקמצין. כלומר נוטל מעליו קצת וקולפו והשאר מותר: קא מהסים. כלומר לא היה עושה ברצון: גום שרי כלומר חתוך כולו ושרי. שירקא דמעינא דנפיק ברוחקא לחה כמו ריר שרבוצה כך בבני מעיים שנורדין בסכין. ואמרי לה חבריה דר׳ זירא מדר׳ זירא ומנו ר׳ אבא דא״ר אבא בריה דר׳ חייא בר אבא כר׳ כלומר תרי ר׳ אבא הם ר׳ אבא סתם אמר משמיה דר׳ אבא בריה דר׳ חייא [בר אבא]: שלשה ימים הראשונים כלומר דג׳ ימים הראשונים זו עיקר של אבלות והיכא דבא ממקום קרוב מונה עמהן דכיון דהיה במקום קרוב היה גם הוא בעער: כי סליק אשכחיה. כלומר אמרן לעיל נמירי חבריה דר׳ אבא מר׳ אבא ומנו ר׳ זירא דהלכה כר׳ שמעון בטרפות ובאבל כי סליק ר׳ זירא אשכחיה: מקיפין בבני מעיין. כלומר בני

מעיים שניקבו ומספקא לן אי מקודם שחיטה או לאחר שחיטה נוקבין בצידו ורואין אי מדמו הנקבין ודאי לאחר שחיטה אי לאו מדמו ודאי קודם שחיטה. מקיפין בריאה כלומר הריאה שניקבה ומספקא לן אי קודם שחיטה אי לאחר שחיטה נוקבין בצידה ורואין אם דומין באותה ערוגה אם כאומא נוקבין באומא ואם באונא נוקבין באונא. ומדקה לדקה כלומר אם נקב באונא ינקב באונא אחרת אבל לא מאומא לאונא ולא מאונא לאומא: אבל לא מחוליא לבר חוליא אם ניקב בטבעת גדולה. אין נוקבין בטבעת קטנה: חלחולת שניקבה. כרכשא מקום הדבק בין ירכים שלא במקום הדבק במשהו שאין שום דבר לסתום אבל מקום הדבק ירכים סותמין אותו:

ט) זה שייך לקמן שלפני זה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com